

Parlamentariska perspektiv

Nya idéer, fler kvinnor, större saklighet – förväntningarna om vad den nya riksdagen ska få till stånd är som vanligt högt uppskrivade. Men rimligen fortsätter det mesta som tidigare. Riksdagens viktigaste uppdrag är alltså att vaska fram en funktionsduglig regering, stifta lagar och godkänna en statsbudget som gynnar samhällsutvecklingen och ekonomin.

Ibland kan sådant gå som smort. Men oftare krävs det hårda duster, skarpa tonfall och politiskt intrigs spel för att man ska nå viktiga beslut i riksdagen – eller alternativt förhindra att de drivs igenom, vilket ju också är något som en parlamentariker bör kunna. Visst är det trevligt om parlamentarikerna kan vara hövliga mot varandra. Avgjort viktigare är ändå att de fattar kloka beslut och vid behov förhindrar stupida sådana.

Den som vet ett och annat om sådant är samlingspartiets Ilkka Kanerva (f. 1948), ålderspresident i den nu tillträdande riksdagen. Han har suttit på Arkadiabacken sedan hösten 1975 och gick för två år sedan förbi Johannes Virolainen som Finlands långvarigaste parlamentariker. I höst har han varit riksdagsman i 16 000 dagar och verkat som minister många gånger.

En annan omvald parlamentarisk långdistansare i ultraklassen är socialdemokraten Erkki Tuomioja (f. 1945), som suttit i riksdagen i två långa perioder sedan 1970 och under dessa år fungerat som minister i sammanlagt 12 år. Om någon av våra nuvarande parlamentariker har perspektiv på finländsk politik så är det uttryckligen Tuomioja.

Som många vet var både hans far Sakari Tuomioja och hans mormor Hella Wuolijoki kända samhällsaktörer på sin tid. Men framförallt präglas Tuomiojas politiska verksamhet av att han som motvikt till sina framgångar under långa perioder också stått i opposition inom sitt eget parti och därför aldrig lyckats bli vald till dess ordförande.

Och så har vi förstås den forne centerpartisten Paavo Väyrynen (f. 1946), som efter att ha brutit med sitt parti inte lyckades bli omvald i årets riksdagsval, men oberoende av vad medierna skriver om honom just nu är han ett fascinerande fenomen i vår politiska historia.

I likhet med Tuomioja invaldes Väyrynen första gången i riksdagen 1970 och fem år senare inledde han sin långa ministerkarriär. I tio år verkade han som Centerns ordförande och framstod då som Mauno Koivistos främste opponent och utmanare. Därefter följde ännu flera perioder som riksdagsman och EU-parlamentariker samt ett ministeruppdrag 2007–2011.

Intressant nog råkar både Tuomioja och Väyrynen ha varit utrikesminister i inalles elva år. Bägge är politices doktorer och har publicerat flera verk om sin politiska verksamhet. Det oaktat återstår ännu mycket att utforska om deras livsverk.

Långlivade politiker som seglat också i hård motvind är nämligen speciellt intressanta för historikerna. De har utmanat makthavarna, stått i kylan flera gånger och har därigenom även blottat hur makt i praktiken utövas.